

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää

Hakija

WWF Suomi / Justus Hyvärinen

Asia

Lupahakemus koskien livekameralaitteiston asentamista lapinpöllön pesälle koko Suomen alueella.

Hakemus

WWF hakee lupaa livekameralaitteiston asentamiseksi lapinpöllön (*Strix nebulosa*) pesälle pesimäkauden ajaksi 15.4.–15.8. vuosina 2024–2025. Lupaa haetaan koko Suomen alueelle.

Olemassa oleva poikkeuslupa

WWF:llä on voimassa oleva lupa VARELY/8766/2022 lapinpöllön pesäkuvaukseen Keminmaalla, Torniossa, Simossa tai Tervolassa. Luvalla toteutettiin keväällä 2023 menestyksekkäs WWF:n Luontoliven lapinpöllökamera.

Projektin tarkoituksena on levittää suurelle yleisölle tietoa lapinpöllön elintavoista ja pesimisestä. Lapinpöllön pesimäbiologia on hieman huonosti tunnettua, joten materiaalista on hyötyä myös tutkimukselle ja opetukselle.

Kokemuksia livekameran käytöstä voi lukea 25.8.2023 toimitetusta dokumentista *Selvitys Lapinpöllön pesäkamera-luvan käytöstä 2023*.

Kuvauspaikan laajentamisen perusteet

Tämä lupahakemus vastaa muilta osin olemassa olevaa lupaa, mutta luvan aluerajausta haetaan koskemaan koko Suomen aluetta. Peruste liittyy lapinpöllön pesimäbiologiaan: Pesintä onnistuu vain, jos alueella on tarjolla riittävästi myyriä. Myyräkannan huippu vaihtelee vuosittain ja vaikuttaa suoraan siihen, missä päin Suomea lapinpöllö aloittaa pesintänsä.

WWF:n asiantuntija Matti Suopajarvi arvioi, että tulevan kevään myyräkanta on taantumassa aiemman luvan määrittämällä Meri-Lapin alueella. Hakemushetkellä ei ole tiedossa, missä päin Suomea lapinpöllö todennäköisimmin pesisi. Tavoitteena on Suopajarven yhteyksien avulla kartoittaa sopiva pesäpaikka ja asentaa kamera sinne, jos maanomistaja antaa luvan. Apuna on lapinpöllön rengastajien paikallinen verkosto.

Pesäkamera toteutetaan kartoittamalla kuvaamiseen soveltuva pesä. Pesän välittömään läheisyyteen asennetaan valvontakamerat ja mikrofoni. Vuoden 2023 livekamera osoitti, ettei lapinpöllö aristellut pesän lähellä olevaa kameraa. Laitteiston muut osat (akusto, lähetinlaitteisto, aurinkopaneeli) sijoitetaan kauemmas pesästä. Kuva siirretään datayhteydellä internetiin ja julkaistaan yleisölle WWF:n Luontolive-palvelussa.

Häiriöiden minimointi

WWF:llä on pitkä kokemus livekameroiden toiminnasta ja kuvauslaitteistosta ei ole tiedossa olevaa haittaa. Tyypillisesti laitteita ei tarvitse huoltaa kuvauskauden aikana, vaan niitä kontrolloidaan etäyhteyden avulla. Kuvauskaluston sijoittelussa pyritään

siihen, että mahdollinen huoltokäynti voidaan tehdä menemättä välittömästi kuvauskohteen läheisyyteen. Laitteisto puretaan vasta pesinnän päätyttyä.

Mahdollisia häiriöitä kartoitetaan livekuvaa tarkkailemalla. Jos kuvauspaikalla esiintyy merkittäviä häiriöitä, WWF joutuu mahdollisesti lopettamaan lähetyksen ennen aikojaan. Harkinta tehdään tapauskohtaisesti.

Yksityisyyden turvaaminen

Kuvauspaikka pyritään mahdollisuuksien mukaan salaamaan, jotta riski henkilöiden tallentumiseen kuviin olisi mahdollisimman pieni.

- Laitteet asennetaan niin, etteivät ne kiinnitä tarpeetonta huomiota.
- Kuva rajataan niin, ettei kuvauspaikan sijaintia ole helppo päätellä kuvan perusteella.
- Alueelle sijoitetaan kuvaamisesta kertovat laput, jotka sisältävät yhteystiedot.

Lähtökohtaisesti WWF Suomi ei tallenna kameran kautta henkilötietoja.

- Kuvaa ja ääntä tallennetaan WWF:n sisäisessä arkistossa, johon on pääsy vain henkilökunnan nimetyillä ylläpitäjillä.
- Jos kuvauspaikalle päätyisi ulkopuolisia henkilöitä, henkilötietoja sisältävät tallenteet hävitetään.
- Livelähetystä valvotaan mahdollisuuksien mukaan ja kuva ja/tai ääni voidaan tarvittaessa laittaa tauolle.
- Tallenteita käytetään projektin tavoitteiden mukaisesti.

WWF toimii Luontoliven kameroiden varalle tehdyn toimintasuunnitelman ja lupaehtojen mukaisesti.

Yhteistyökumppanit

Työ tehdään tiiviissä yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa ja WWF vastaa maanomistajan luvan hakemisesta.

Hankkeeseen osallistuvat henkilöt

Asentamiseen, huoltoon ja kameran purkuun liittyen paikalla saattavat liikkua seuraavat henkilöt: Suopajarvi Matti ja Hyvärinen Justus. Lisäksi em. mainittujen henkilöiden vastuulla ja valvonnassa voi olla avustajia.

Määräykset, joita hakemus koskee

Lapinpöllö on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kiellosta, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan hakemuksen mukaiseen livekameralaitteiston asentamiseen seuraavin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2025 asti.
- 2 Tällä luvalla kuvausta saa toteuttaa vuosittain yhdellä lapinpöllön pesällä, joka sijaitsee Suomessa pl. Keminmaa, Tornio, Simo ja Tervola.

- 3 Mikäli poikkeusluvalla VARELY/8766/2022 kuvataan lapinpöllön pesintää Keminmaalla, Torniossa, Simossa tai Tervolassa, ei tätä poikkeuslupaa saa samana pesimäkautena käyttää.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisesti toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 6 Kameralaitteisto voidaan asentaa pesinnän alkuvaiheessa. Laitteisto on koottava mahdollisimman valmiiksi ennen pesälle menoa, jotta pesällä vietettävä aika on mahdollisimman lyhyt. Laitteiston voi poistaa pesältä poikasten lähdettyä. Mikäli kuvauksen havaitaan häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä pesintää häiritsemättä.
- 7 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata siten, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 8 Sivustolla, jolla pesäkuvausmateriaalia jaetaan, tulee olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa lapinpöllöä koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/1031/2024.
- 9 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 10 Natura-alueella toimittaessa on oltava yhteydessä alueelliseen ELY-keskukseen ja selvitettävä mahdollisen Natura-ilmoituksen tarve.
- 11 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 12 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisten ELY-keskusten kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 13 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1031/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä kuvatun pesän sijainti, kameran asennus- ja purkuajankohta, mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä ja pesintätuloksesta, tieto siitä, onnistuttiinko pesäkuvauksen avulla lukemaan rengastustietoja sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta kuvattavalla pesällä pesivän parin pesintään.
- 14 Hakijan tulee pyydettyäessä luovuttaa kuvamateriaali Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja näin ollen on mahdollista poiketa luonnonsuojelulain määräyksistä tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

Kuvausmateriaali julkaistaan WWF:n Luontolive verkkopalvelussa, jonka tavoitteena on välittää kuvaa upeista ja harvinaisista eläinlajeista, joiden suojelemiseksi on vielä tehtävä töitä. Samalla pyritään edistämään luonnonsuojelun yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä ja innostamaan ihmisiä osallistumaan suojelutoimiin. Vuonna 2023 Luontoliven pöytäkirjalla oli yli miljoona katselukertaa. Materiaalilla halutaan levittää tietoa lapinpöllön elintavoista ja pesinnästä, ja sillä voi olla myös tutkimuksellista arvoa, koska ko. lajin pesinnän tuntemuksessa on puutteita.

Kameralaitteiston saa asentaa pesinnän alkuvaiheessa. Mikäli kamera asennettaisiin vasta poikasten rengastuksen yhteydessä, jäisi kuvausaika niin lyhyeksi, ettei se ole kameran asentamisen vaivan ja kustannusten arvoista eikä opetus- ja tutkimustarkoitusta täyty. Aloittamalla kuvaaminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa pesintää saadaan lajin pesimäbiologiasta tarkkaa tietoa ja livekameroiden seuraajat näkevät pesinnän kokonaisuudessaan.

Lapinpöllö ei hylkää pesäänsä helposti. Esimerkiksi rengastaminen haudonta-aikaan on sallittua eikä sillä ole havaittu olevan negatiivisia vaikutuksia pesintään.

Kameralaitteiston asentamisen aiheuttama häiriö on rengastusta huomattavasti pienempi, koska pöllöön ei edes kosketa. Vuonna 2023 toteutetun kuvauksen ei havaittu häirinneen pesintää. Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseen opetuskäyttöön ei ole saatavilla. Luvan mukaiset toimet eivät vaaranna lajin suotuisaa suojelutasoa.

Lupa myönnetään koko Suomen alueelle pl. aiemman poikkeuslupa (VARELY/8766/2022) lupa-alue eli Keminmaa, Tornio, Simo ja Tervola. Lapinpöllön pesintä on vahvasti riippuvainen myyräkannoista, eikä alkuperäiseltä lupa-alueelta välttämättä löydy kuvattavaa pesintää vuosina 2024 ja 2025. Jotta tutkimus- ja opetustarkoitusta saadaan täytettyä, on perusteltua myöntää uusi poikkeuslupa niille alueille, joita aiempi päätös ei koske. Tätä lupaa ei kuitenkaan saa käyttää, mikäli sopiva pesä löydetään aiemman poikkeuslupa-alueelta ja päätetään kuvata sitä. Tarkoituksena ei ole sallia kahden lapinpöllön pesän kuvaaminen vuodessa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §, 63 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Pesäkamera tulee päästä asentamaan aikaisessa vaiheessa pesintää, jotta mahdollisimman suuri osa pesinnästä saadaan kuvattua ympäristökasvatuksen ja tutkimuksen edistämiseksi. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen ja opetuksellisen arvon vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/1031/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/1031/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 20.03.2024 13:46

Esittelijä Maanpää Liisa 20.03.2024 13:40